

Funkcje rzeczywiste zmiennej rzeczywistej. Granica funkcji

1. W oparciu o definicję Heinego granicy funkcji wykazać, że

$$\begin{array}{lll} \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 4} \frac{x^2-16}{x-4} = 8, & \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x+1}{x^3+1} = \frac{1}{3}, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-2}{x^4-16} = \frac{1}{32}, \\ \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow -2} \frac{4-x^2}{x+2} = 4, & \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x-3}{x^3-27} = \frac{1}{27}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^4-1}{x-1} = 4. \end{array}$$

2. Wykazać, że nie istnieją następujące granice:

$$\begin{array}{llll} \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x}, & \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{1}{3}\right)^{\frac{1}{x-1}}, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \sin \frac{1}{x}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow 3} [x], \\ \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow 5} \frac{1}{x-5}, & \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} 2^{\frac{1}{x}}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow 2} \cos \frac{1}{x-2}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow -1} [x]. \end{array}$$

3. Korzystając z definicji Heinego granicy niewłaściwej funkcji wykazać, że

$$\begin{array}{ll} \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{3x+1} = +\infty, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{4x^2-x} - 2x) = -\frac{1}{4}, \\ \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x-1}{7-5x^3} = 0, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{100x^2-15x} - 10x) = -\frac{3}{4}, \\ \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2-3x} - \sqrt{x^2+x}) = 2, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{1}{5}} \frac{1}{(1-5x)^2} = +\infty, \\ \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{9x^2+5x} - \sqrt{9x^2+2x}) = -\frac{1}{2}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow -7} \frac{-3}{(x+7)^6} = -\infty. \end{array}$$

4. Obliczyć następujące granice funkcji:

$$\begin{array}{ll} \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{10x-3}{1+9x}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2+2x} - \sqrt{x^2+1}), \\ \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^4-3x^3-2x+1}{1+6x^4}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt[3]{x^3+4x^2+3x+2} - x - 1), \\ \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^3-3x^2+8}{(4-x)(2x+3)(x-2)}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt[3]{x^3+9x^2+5x+1} - x + 2), \\ \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{(1+x)(5x+1)(3-x)}{2x^3+9x^2+6}, & \text{(i)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{7-x^4}{5+x}, \\ \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2+2x} - \sqrt{x^2-2x}), & \text{(j)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{10+x-x^7}{11+2x+x^2}. \end{array}$$

5. Zbadać, obliczając granice jednostronne, czy istnieją następujące granice:

$$\begin{array}{lll} \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 5} \frac{|x-5|^3}{x^3-5x^2}, & \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow -3} \frac{|x+3|^5}{2x^5+6x^4}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} x[x], \\ \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow -3} \frac{2x^5+6x^4}{|x+3|^5}, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x+2}{x-2}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{[x]}{x}, \\ \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x^3-5x^2}{|x-5|^3}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow -6} \frac{x-6}{x+6}, & \text{(i)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{sgn}(x(1-x^2)). \end{array}$$

6. Wykazać, że nie istnieją granice:

$$\begin{array}{ll} \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \cos x, & \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} \cos x^3, \\ \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \sin 5x, & \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} \sin x^2. \end{array}$$

7. Obliczyć następujące granice:

$$\begin{array}{lll}
 \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^4 + 3x^2 - 4}{x + 1}, & \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow 7} \frac{x^2 - 6x - 7}{x^3 + x^2 - 56x}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow 12} \frac{x^2 - 5x - 84}{x^3 - 14x^2 + 24x}, \\
 \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow -11} \frac{x^2 + 10x - 11}{x^3 + 13x^2 + 22x}, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow -4} \frac{x^2 + x - 12}{x^3 - x^2 - 20x}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow -8} \frac{3x^2 + 28x + 32}{3x^3 + 28x^2 + 32x}, \\
 \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^{10} - 1}{x^{12} - 1}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 + 3x^2 - 9x - 2}{x^3 - x - 6}, & \text{(i)} \quad \lim_{x \rightarrow -7} \frac{4x^2 + 25x - 21}{5x^3 + 33x^2 - 14x}.
 \end{array}$$

8. Obliczyć następujące granice:

$$\begin{array}{lll}
 \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow -2} \frac{x + 2}{\sqrt{2x^2 + 8} + 2x}, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{3x - 2} - \sqrt{2x}}{\sqrt[3]{x^3 + 19} - 3}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 4} - x), \\
 \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt{x} - 2}{\sqrt[3]{x + 4} - 2}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x + 1} - \sqrt[3]{2x}}{\sqrt[3]{x} - 1}, & \text{(i)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{2x + 1} - \sqrt{x}}{\sqrt{x + 2}}, \\
 \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x - 2}{\sqrt[3]{26 + x} - 3}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2\sqrt{-x} - \sqrt{3 - x}}{\sqrt[3]{x + 1}}, & \text{(j)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2\sqrt{x} + 3\sqrt[3]{x} + 5\sqrt[5]{x}}{\sqrt{3x - 2} + \sqrt[3]{2x - 3}}. \\
 \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow -3} \frac{\sqrt[3]{x + 11} - 2}{\sqrt{x + 12} - \sqrt{-3x}}, & &
 \end{array}$$

9. Obliczyć następujące granice:

$$\begin{array}{lll}
 \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin(\frac{\pi}{2}x) + 5\operatorname{tg}(\pi x)}{3 - 4x - x^3}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{1}{4}} \frac{\sin^2(4x - 1)}{4x - 1}, & \text{(j)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{6}} \frac{\sin(\frac{5\pi}{6} - 2x) - 1}{(\pi - 6x)^2}, \\
 \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2 + x - 3x^3}{\sin(\frac{\pi}{4}x) - 5\operatorname{ctg}(\frac{\pi}{2}x)}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\operatorname{tg}(x^3 - 1)}{x^3 - 1}, & \text{(k)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{2\cos(\frac{7\pi}{12} - x) - 1}{\pi - 4x}, \\
 \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 8x}{7x}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{2x - \pi}, & \text{(l)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2(3x) - \operatorname{tg}^2(3x)}{x^4}, \\
 \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 125x}{\sin 25x}, & \text{(i)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\sin(2x - \frac{\pi}{2})}{\pi - 4x}, & \\
 \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sin(4 - x)}{\sin(5x - 20)}, & &
 \end{array}$$

10. Obliczyć następujące granice:

$$\begin{array}{lll}
 \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{6x} - 1}{e^x - 1}, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow \frac{2\pi}{3}} \frac{\ln(\operatorname{tg}(\frac{11\pi}{12} - x))}{\cos(\frac{11\pi}{6} - 2x)}, & \text{(k)} \quad \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{3 - 2x}{x}\right)^{\frac{1}{\ln(2 - x)}}, \\
 \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow -\frac{\pi}{2}} \frac{e^{\pi} - e^{\frac{\pi}{2} - x}}{\cos(3x) + \cos(5x)}, & \text{(g)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{1}{x}\right)^{7x}, & \text{(l)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{12x + 7}{13x + 1}\right)^{\cos^2(x)}, \\
 \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos(2x)}{(e^{3x} - 1)^2}, & \text{(h)} \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} (1 + 3x)^{\frac{1}{x}}, & \text{(m)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{11x + 1}{9x + 2}\right)^{\frac{2}{x^2 + 1}}, \\
 \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arcsin(3x)}{\sqrt{x + 3} - \sqrt{3}}, & \text{(i)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{2x^2 + 3}{2x^2 + 5}\right)^{8x^2 + 3}, & \text{(n)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\operatorname{tg}(x) + 1)}{\sin 4x}. \\
 \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x + 9} - 3}{2\operatorname{arctg}(x)}, & \text{(j)} \quad \lim_{x \rightarrow 3} \left(\frac{9 - 2x}{3}\right)^{\operatorname{tg}(\frac{\pi x}{6})}, &
 \end{array}$$

11. Korzystając z twierdzenia o trzech funkcjach, wykazać, że

$$\begin{array}{ll}
 \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 2} (x - 2) \sin \frac{1}{x - 2} = 0, & \text{(d)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln(3^x + 1)}{\ln(4^x + 1)} = \log_4 3, \\
 \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \sqrt{x} \cos \frac{1}{x^2} = 0, & \text{(e)} \quad \lim_{x \rightarrow 7} (x - 7)^2 [x] = 0, \\
 \text{(c)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4[x]}{2x + 1} = 2, & \text{(f)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{[3e^x] + 2}{[2e^x] + 1} = \frac{3}{2}.
 \end{array}$$

12. Korzystając z twierdzenia o dwóch funkcjach wykazać, że

$$\begin{array}{ll}
 \text{(a)} \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{2x - \sin x} = +\infty, & \text{(b)} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} (2 \sin x - x) = -\infty.
 \end{array}$$

13. W oparciu o definicję Heinego, zbadać ciągłość funkcji f w punkcie x_0 , jeśli

$$(a) f(x) = \begin{cases} \frac{\sin 2x - \sin x}{x} & \text{gdy } x \neq 0 \\ 0 & \text{gdy } x = 0 \end{cases}, x_0 = 0 \quad (b) f(x) = \begin{cases} 3x & \text{gdy } x \leq 3 \\ x^2 & \text{gdy } x > 3 \end{cases}, x_0 = 3.$$

14. Zbadać ciągłość funkcji f ; określić rodzaj punktów nieciągłości:

$$(a) f(x) = \begin{cases} \frac{1}{5}(2x^2 + 3) & \text{gdy } x \leq 1 \\ 6 - 5x & \text{gdy } 1 < x < 3 \\ x - 3 & \text{gdy } x \geq 3 \end{cases}, \quad (e) f(x) = \begin{cases} \cos \frac{1}{x-1} & \text{gdy } x > 1 \\ x + 1 & \text{gdy } x \leq 1 \end{cases},$$

$$(b) f(x) = \begin{cases} \frac{\sin 5x}{x} & \text{gdy } x \neq 0 \\ 1 & \text{gdy } x = 0 \end{cases}, \quad (f) f(x) = \begin{cases} 4 \cdot 3^{x-1} & \text{gdy } x \leq 1 \\ x + 3 & \text{gdy } x > 1 \end{cases},$$

$$(c) f(x) = \begin{cases} \frac{\sin(2x-1)}{3-6x} & \text{gdy } x \neq \frac{1}{2} \\ \frac{1}{3} & \text{gdy } x = \frac{1}{2} \end{cases}, \quad (g) f(x) = x - [x],$$

$$(d) f(x) = \begin{cases} \sin \frac{1}{x} & \text{gdy } x \neq 0 \\ 1 & \text{gdy } x = 0 \end{cases}, \quad (h) f(x) = \begin{cases} \frac{x^3 - x^2}{|x-1|} & \text{gdy } x \neq 1 \\ 1 & \text{gdy } x = 1 \end{cases}.$$

15. Dla jakich wartości parametrów $a, b \in R$ funkcja f jest ciągła w punkcie x_0 , jeśli

$$(a) f(x) = \begin{cases} \frac{\sin[(8a^4+1)x]}{(2a^4+1)x} & \text{gdy } x \neq 0 \\ 1 & \text{gdy } x = 0 \end{cases}, x_0 = 0,$$

$$(b) f(x) = \begin{cases} \sqrt[3]{x} + a & \text{gdy } x \leq 0 \\ (1+x)^{\frac{1}{x}} & \text{gdy } x > 0 \end{cases}, x_0 = 0,$$

$$(c) f(x) = \begin{cases} x & \text{gdy } |x| \leq 1 \\ x^2 + ax + b & \text{gdy } |x| > 1 \end{cases}, x_0 \in \{1, -1\},$$

$$(d) f(x) = \begin{cases} ax + b & \text{gdy } x < 1 \\ \log_a x & \text{gdy } 1 \leq x \leq 4 \\ \frac{\pi}{\arctg \frac{1}{x-4}} & \text{gdy } x > 4 \end{cases}.$$

16. Dana jest funkcja $f: R \setminus \{0\} \rightarrow R$ określona wzorem $f(x) = \frac{\sqrt[3]{8+x}-2}{x}$. Czy można funkcję f określić w punkcie $x = 0$ tak, aby stała się ciągła w R ?

17. Dana jest funkcja określona wzorem $f(x) = \frac{x}{\sqrt{16-x}-4}$. Czy można funkcję f określić w punkcie $x = 0$ tak, aby stała się ciągła w zbiorze $(-\infty, 16]$?

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$	$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg} x}{x} = 1$
$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{a^x - 1}{x} = \ln a, a > 0$	$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{x} = 1$
$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\log_a(1+x)}{x} = \log_a e, a > 0, a \neq 1$	$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x)}{x} = 1$
$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arcsin x}{x} = 1$	$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arctg x}{x} = 1$
$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x}{x} = 1$	$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tgh} x}{x} = 1$
$\lim_{x \rightarrow 0} (1+x)^{\frac{1}{x}} = e$	$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^a - 1}{x} = a, a \in R$
$\lim_{x \rightarrow \infty} (1 + \frac{a}{x})^x = e^a, a \in R$	$\lim_{x \rightarrow \infty} (1 + \frac{1}{x})^x = e$
$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{a_k x^k + a_{k-1} x^{k-1} + \dots + a_1 x + a_0}{b_l x^l + b_{l-1} x^{l-1} + \dots + b_1 x + b_0} =$ $a_k \neq 0, b_l \neq 0$	$\begin{cases} \frac{a_k}{b_l} & \text{gdy } k = l \\ 0 & \text{gdy } k < l \\ +\infty & \text{gdy } k > l, \frac{a_k}{b_l} > 0 \\ -\infty & \text{gdy } k > l, \frac{a_k}{b_l} < 0 \end{cases}$